

Lühiülevaade 2020. aasta Hiiumaa valla eelarvest

Arengukava määrab kohaliku omavalitsuse prioriteetsed tegevussuunad ja eelarvestrateegia finantsprojektsiooni. Valla eelarve koostamise aluseks on 31.10.2018.vastuvõetud arengukava ja 17.10.2019 uuendatud eelarvestrateegia. Samuti on arvestatud ühinenud omavalitsuste varasemaid prioriteete ning ühinemislepingus kokkulepitut.

Valla 2020. aasta eelarve kujundamisel on maksutulude ja ressursitasude jaotusel lähtutud ühinevate omavalitsuste 2017. aasta põhitegevuse eelarve mahust, kus vallavalitsuse tasandile jääb kasutada 34% maksutuludest ja ressursitasudest, mis katab vallavalitsuse kulu. Osavalla tuludeks eraldatakse ülejäänud osa (66%) maksutuludest ja ressursitasudest.

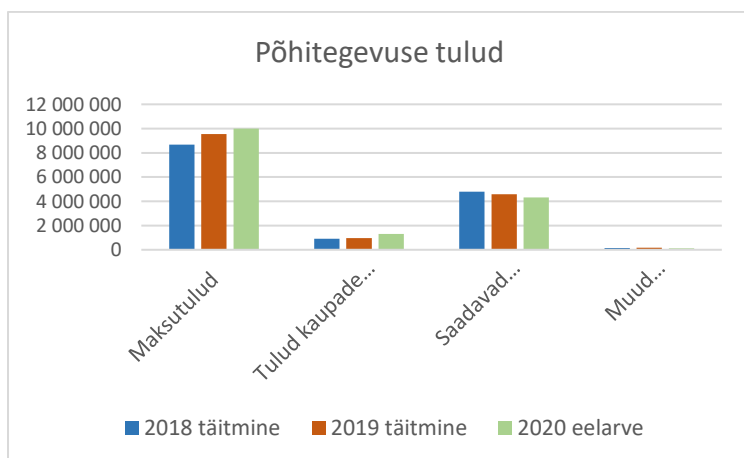
Peamised eesmärgid 2020. aastal:

- ühinemiseelselt kavandatud investeeringute ellu viimine

Põhitegevuse tulud¹

2020. aasta eelarves on planeeritud tulud 15,7 miljonit eurot. See on 0,5 miljonit eurot suurem kui 2019. aasta tulu.

- Eelarve tuludest 63% ehk 9,9 miljonit moodustavad maksutulud (võrreldes 2019. aastaga kasv 5%)
- Kaupade ja teenuste müügist kogutakse eelarvesse 8% ehk 1,3 miljonit eurot (+38%)
- Saadud toetused moodustavad eelarve tuludest 27%, ulatudes 4,3 miljoni euroni (-6%)
Kasv on toetusfondi eraldusel seoses õpetajate alampalga tõusuga 1315 euroni, lasteaiaõpetajate palgakasvuga 1185 euroni. Muud tegevustoetused on vähenenud 0,2 miljonit eurot (-21%)
- Muud tulud moodustavad eelarve tuludest 1% ehk 0,13 miljonit eurot (-21%)

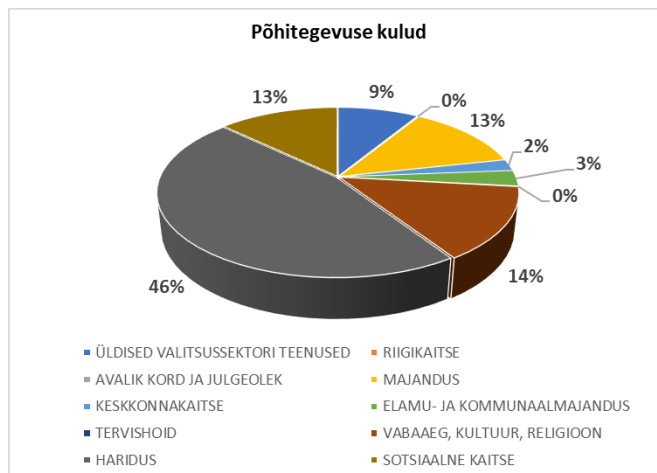

¹ maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused, muud tegevustulud

Põhitegevuse kulud²

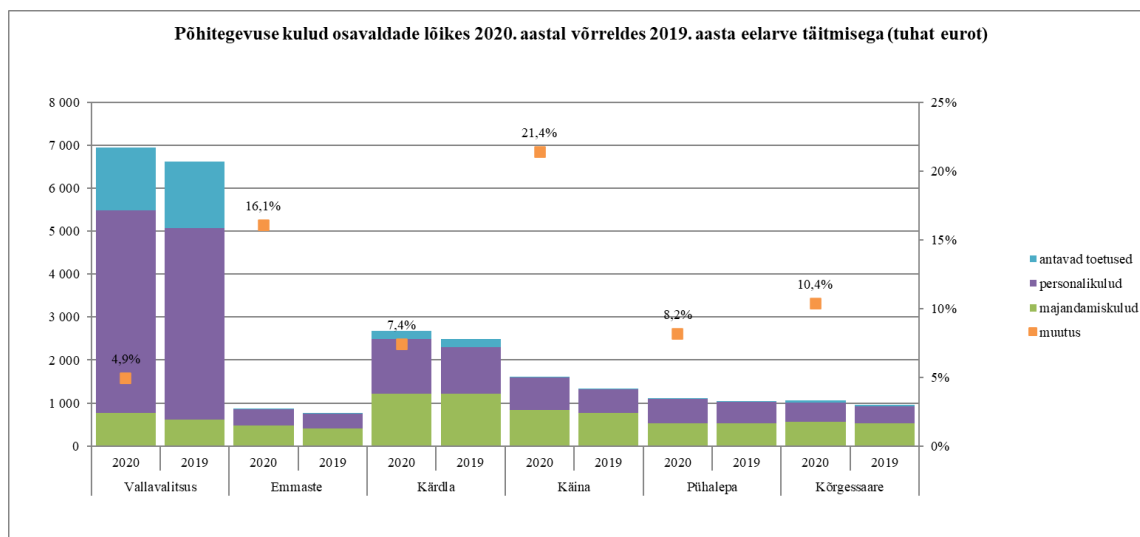
2020. aasta eelarves on planeeritud põhitegevuse kulud 14 miljonit eurot. See on üks miljon eurot enam kui 2019. aasta kulud.

Põhitegevuse kuludeks on toetused, personalikulud, majanduskulud ning muud kulud jaotatuna osavaldade kaupa kaheksa erineva valdkonna vahel.

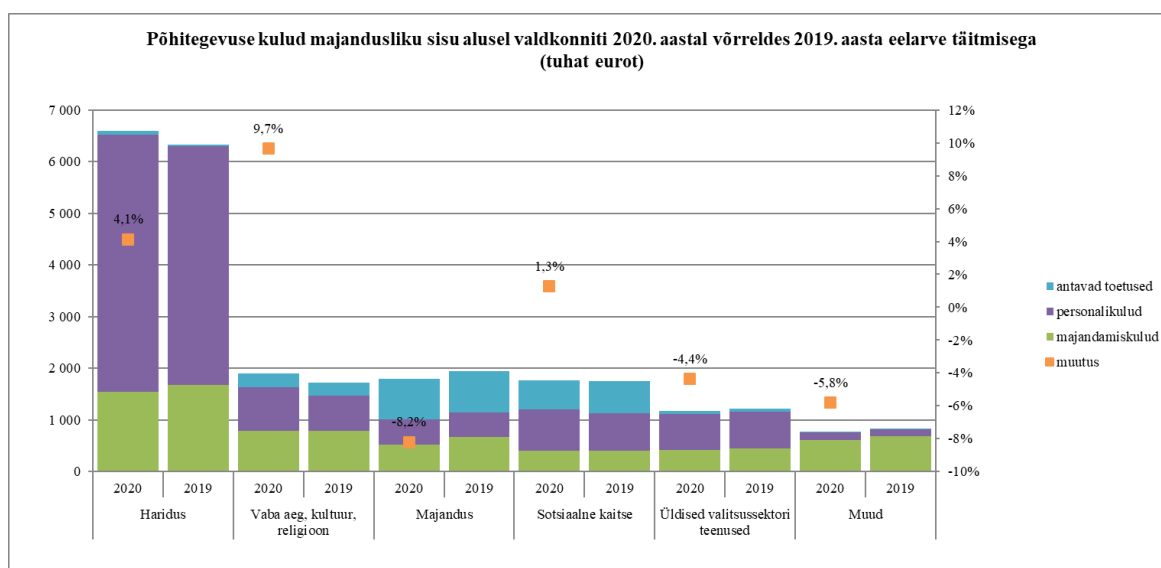

- **Haridus** moodustab põhitegevuse kuludest 46% ehk 6,6 miljonit. Kuludest 75% ehk viis miljonit eurot moodustavad personalikulud ja 1,5 miljonit eurot majandamiskulud.
- **Vaba aeg, kultuur ja religioon** moodustab 14% ehk 1,9 miljonit eurot.
- **Sotsiaalne kaitse** moodustab 13% ehk 1,8 miljonit eurot.
- **Majandus** moodustab 13% ehk 1,8 miljonit eurot.
- **Valitsemine** moodustab 9% ehk 1,2 miljonit eurot, kus kajastub ka reservfond ning omaosaluse fond.
- Ülejäänud põhitegevuse kuludest moodustavad elamu- ja kommunaalmajanduse, keskkonnakaitse ja tervishoiu tegevusvaldkonnad.

² antavad toetused, muud tegevuskulud

Majandamis- ja personalikulud tervikuna moodustavad 88% põhitegevuse kuludest ehk 12,5 miljonit eurot, kasvades 10%. Sellest personalikulud moodustavad 65% ehk 8,1 miljonit eurot, majanduskulud moodustavad 35% ehk 4,4 miljonit eurot. Antavad toetused moodustavad 12% ehk 1,7 miljonit eurot, vähenedes 40 tuhat eurot.

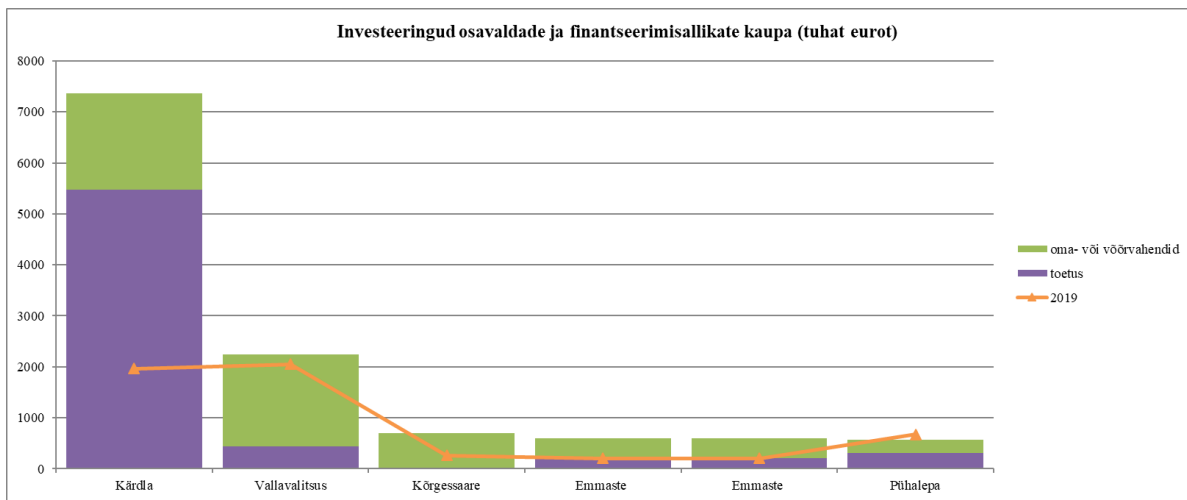
Investeeringustegevus

2020. aasta eelarves on planeeritud investeeringukulud 12,9 miljonit eurot.

Investeeringud koosnevad:

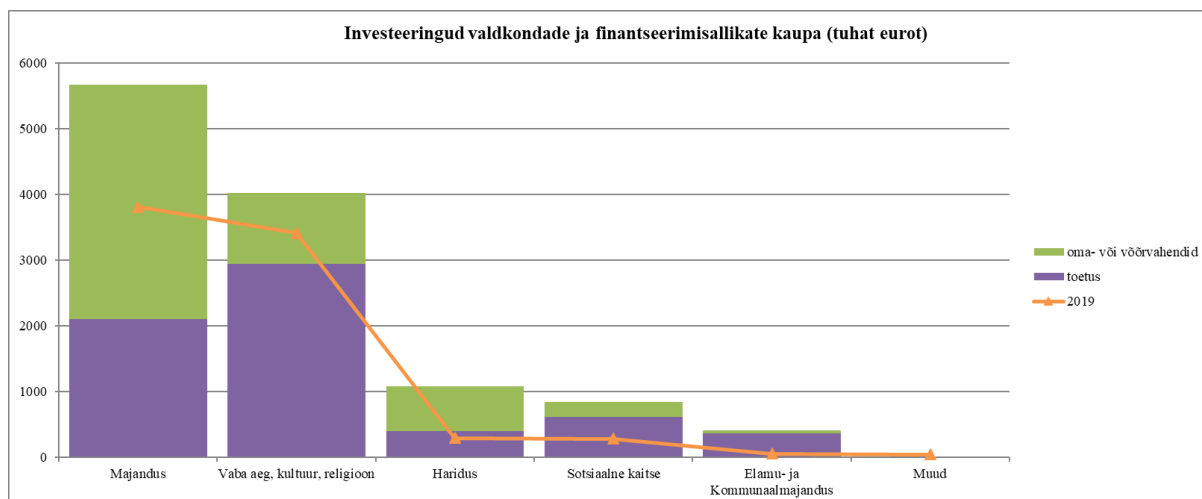
- **Põhivara soetusest**, mis moodustab 12,9 miljonit eurot
 - Arendusobjektidest on töös:
 - Käina elamuskeskus Tuuletorn;
 - Hiiumaa Spordikeskus;
 - Kärdla Keskväljak;
 - Erihoolekande hoone Pargi 3 I etapp;

- Tohvri Hoolekeskus;
- Kärkla Põhikool;
- Spordikeskused osavaldades;
- Paluküla spordirajatised;
- Kõrgessaare katlamaja;
- Kõrgessaare tankla;
- Sõru, Orjaku, Ristna sadam;
- Käina Spordi tänava planeering;
- Valla teed.

- **Põhivara soetuseks** antav toetus 730 tuhat eurot moodustub Hajaasustuse programmis osalemise kaasfinantseeringust, SA Hiiumaa Sadamad ja SA Hiiumaa Arenduskeskus, Kärkla Kirik, OÜ Hiiumaa Prügila ja MTÜ-de investeerimistoetuseks, eluruumide kohandamiseks puudega inimestele toetusest põhivara soetuseks ning kaasavast eelarvest tehtavad investeeringud
- **Intressikuludest** 95 tuhat eurot

Investeeringuid finantseeritakse jooksva aasta eelarvest (2,1 miljonit eurot), võetavast uuest laenust (2,9 miljonit eurot), toetuste (5,3 miljonit eurot) ja raha jäägi (2,6 miljonit eurot) arvelt.

Finantsseis

- **omafinantseerimisevõime** ehk põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe on 1,5 miljonit eurot, millest tasutakse nii olemasolevaid laenumakseid, intressikulusid kui rahastatakse käimasolevaid investeeringuid. Eesmärk on seda taset hoida ning ka kasvatada järgnevatel aastatel, et säilitada investeerimisvõimekus.
- **netovõlakoormus** (kohustused miinus likviidsed varad) suureneb 2020. aasta lõpuks 54%-le põhitegevuse tuludest ehk 8,4 miljoni euroni. Valla netovõlakoormuse ülempiiriks on kas 6-kordne põhitegevuse tulems või 60% põhitegevuse tuludest, oleneb kumb on suurem, kuid mitte rohkem kui 100%. 2020.aastal kujuneb netovõlakoormuse ülemmääraks 60%. Kuna investeeringud on eelarvestrateegias suuremahulised ka järgnevatel aastatel, tuleb jätta võimalused täiendavalt laenu võtta. Investeeringute elluviimine sõltub suuresti ka saadavatest toetustest, põhivara müügist ning omafinantseerimisvõimekusest
- **likviidsete varade maht** kasvas 2019. aasta lõpuks 3,1 miljoni euroni, millest võetakse kasutusele 2,9 miljonit.